

Asker
kommune

Leve hele livet

- strategisk planlegging og boformer for fremtiden

Bolig- og velferdskonferanse
24. november 2021

Gyda Gustum Spurkland
rådgiver, kommuneplan, Asker kommune

Veslemøy Risnes Lerheim
rådgiver, Strategi og utredning, Asker kommune

Agenda

Leve hele livet

- 1 Strategisk plan i Asker kommune
- 2 Hvilke endringer skal planen møte?
- 3 Hvilke strategier foreslår planen?

Boformer for fremtiden

- 4 Alternative boformer i dagens boligmarked
- 5 Hva er sosiale boformer?
- 6 Alternative boformer i samfunnsplanlegging

1 Strategisk plan i Asker kommune

Ny strategisk plan

Handler om

- å lage et aldersvennlig Asker
- og
- å utvikle bærekraftige tjenester for tiårene fremover.

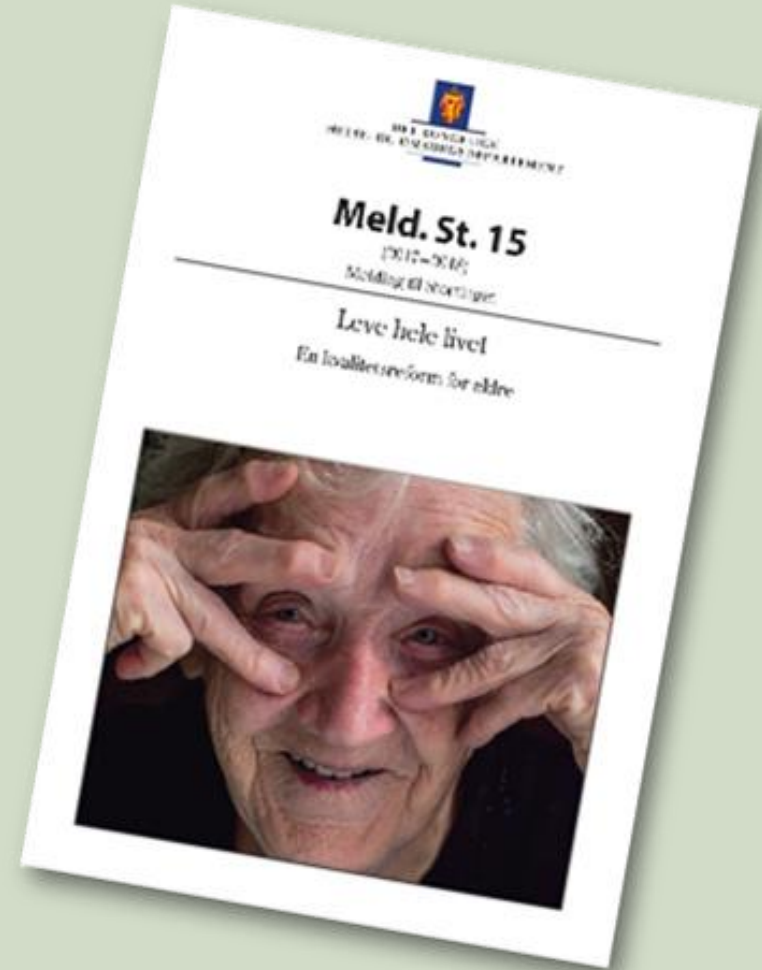
Status: skal vedtas i januar

Fotograf: Adobe Stock/Jacob Lund

Planen bygger i stor grad på den nasjonale kvalitetsreformen Leve hele livet.

- målgruppen er alle over 65 år
- reformperioden startet 2019 og varer i seks år
- bidra til at eldre kan mestre livet lenger
- bygge aldersvennlig samfunn

Faksimile fra regjeringen.no som gjengir forsiden på Meld. St. 15 (2017–2018). Leve hele livet — En kvalitetsreform for eldre

«Temaplan» = strategisk plan i Asker kommune

En temaplan:

- er en strategisk plan for et spesifikt tema
- er tverrsektoriell og skal vare i 12 år
- gir grunnlag for politikk og retning fremover

Aldersvennlig Asker
- *samfunnsutvikling*

Velferdstjenester til eldre
- *velferd*

Dvs. ikke tiltak/handlingsplan

2 Hvilke endringer skal planen møte?

Hvorfor behov for en plan om eldre?

- Samfunnet endres
- Vi blir flere eldre som lever lenger
- Høyere andel eldre, færre yngre

Antall innbyggere i Asker	2020	2030	2040
67- 79	10 099	12 167	14 879
Over 80	3 885	6 441	8 645

Demografiendringer

- styrker og utfordringer

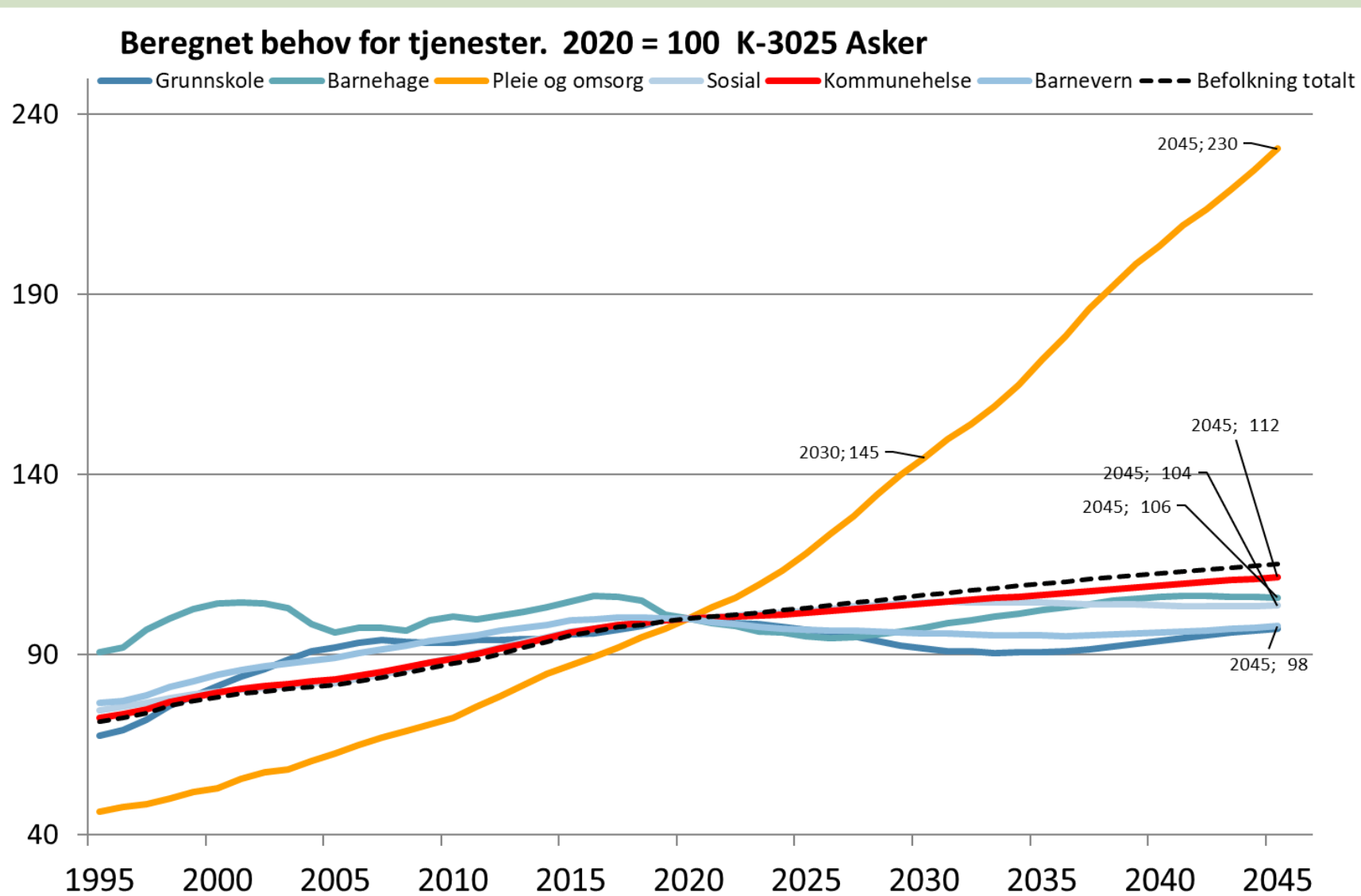
Styrker

- store nye generasjoner eldre
- utgjøre en stor ressurs for samfunnet
- høyere utdanning
- bedre helse
- bedre boliger
- bedre økonomi

Utfordringer

- økning i andelen pleie- og omsorgstrengende
- økning antall personer med demens
- familieomsorg svekkes
- færre yrkesaktive pr. pensjonist

Økt press på kommunens velferdstjeneste

Hvilke følger får endringene - flere eldre, færre yngre?

Antall yrkesaktive pr. eldre

- reduseres

2000	4,7 yrkesaktive pr. eldre
2030	3,6
2050	2,9

Kilde: stortingsmelding Leve hele livet

Familieomsorg

- reduseres

- forholdet mellom personer i alderen 50–66 og 85+
- dvs. hvor mange i familiene er omsorgsgivere for de eldste

2018	9,3
2050	4,3

Demografi – foreløpige spørsmål

velferdstjenestene
- hvordan utvikle?

arbeidskraft
- hvordan rekruttere
og beholde?

frivillige – hvordan
mobilisere?

**planlegge egen
alderdom**
- hvordan bidra og
mobilisere?

pårørende
– hvordan støtte?

3 Hvilke strategier foreslår planen?

Eldrerådets spørreundersøkelse 2019

Seniorkonferansen i Asker

«Hva er viktig for å gjøre Asker mer aldersvennlig?»

- av ca. 380 deltagere kom det inn 140 svarskjema
- transport (130 svar)
- sosial deltagelse og inkludering (85 svar)
opptatt av innbyggertorgene
- bolig (67 svar)

Innsatsområder

temaplan Leve hele livet – i et aldersvennlig Asker

Strategier

- Øke variasjonen i boligtilbudet, inkl. **nye boformer**
- Aktiv stedsutvikling, inkl. samlokalisere tilbud/boliger/tjenester

2. Attraktive bo- og nærmiljøer

Strategier

- Aldersvennlige transport
- Styrke fremkommelighet i lokalmiljøet

3. Transport og mobilitet

Strategier

- **Bærekraftige tjenester**
- Innovative løsninger
- Velferdsteknologi
- Brukermedvirkning

4. Fremtidsrettet tjenesteutvikling

overordnet
bærekraft
sosial, økonomisk
og miljømessig

tverrgående tema

- folkehelse
- medborgerskap
- inkludering
- universell utforming

temaplan
Leve hele livet – i et
aldersvennlig Asker

1. Aktivitet og fellesskap

5. Helsehjelp og sammenheng i tjenestene

Strategier

- Forbedre sammenheng i tjenestene
- Dreie mot forebyggende innsats
- Avlastning og støtte til pårørende
- Mat og måltider
- Rekruttere, utvikle og beholde kompetanse

Fra strategi til handling

Vellykket implementering er krevende

Mange lykkes ikke

Boformer for fremtiden

- 4 Alternative boformer i dagens boligmarkedet
- 5 Hva er sosiale boformer?
- 6 Alternative boformer i samfunnsplanlegging

4 Alternative boformer i dagens boligmarked

Alternative boformer i dagens boligmarked

Ensformig boligmarked

Hvilken rolle har alternative
boformer i samfunnet og
boligmarkedet?

Mens hele Norge ble isolert, kunne beboerne i dette borettslaget leve tett og sosialt - uten å bryte smittevernreglene

Koronaepidemien kan komme til å endre måten vi bor på i fremtiden. I Vindmøllebakken bofellesskap i Stavanger blomstret fellesskapet og kreativiteten da resten av Norge ble stengt ned.

I løpet av de siste åtte ukene er det blitt arrangert seks ulike konserter for beboerne i Vindmøllebakken. Her er det Hanne Vasshus som spiller. Foto: Svein Aronsen

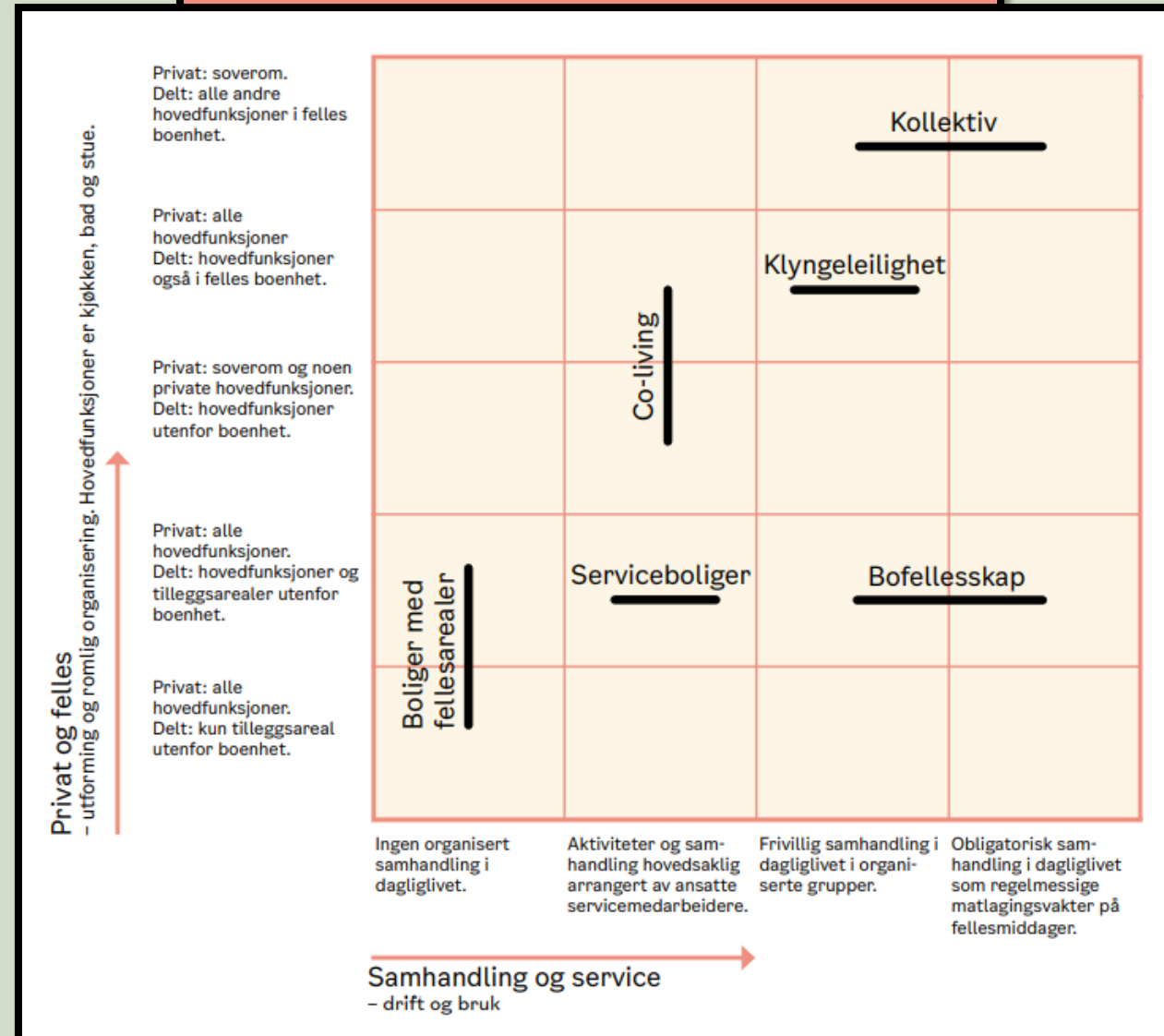

5 Hva er sosiale boformer?

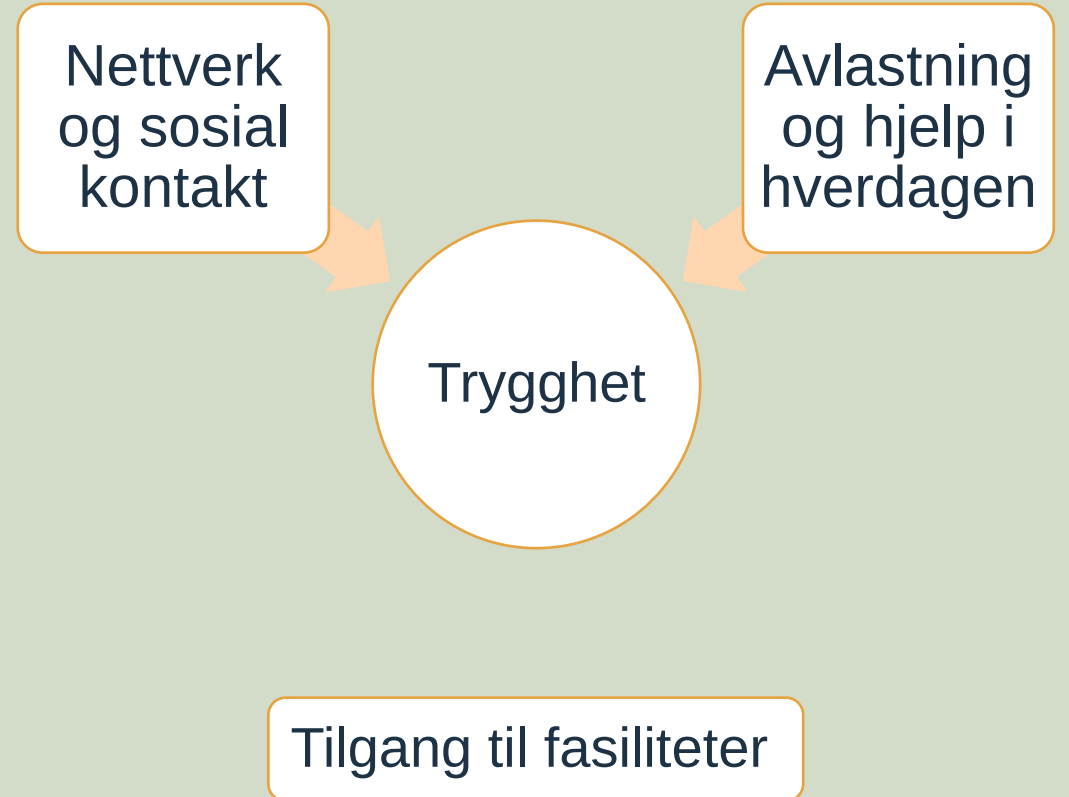

Hva er sosiale boformer?

«[...] det var så godt med lekerommet, [...] der kunne vi gutta møtes med barna på lørdag morgen og jentene med barna på søndag morgen, og dermed så hadde vi en dag i uka vi kunne sove lenge. Også var det ikke så ille å stå opp grytidlig når ungene våknet, for da kunne vi sitte med de andre gutta og drikke kaffe og prate.»
(Beboer i Friis gate)

Livskvalitet i fellesskap

Generasjonenes hus

Århus

Offentlig-privat samarbeid

Ulike boformer

Ulike grupper

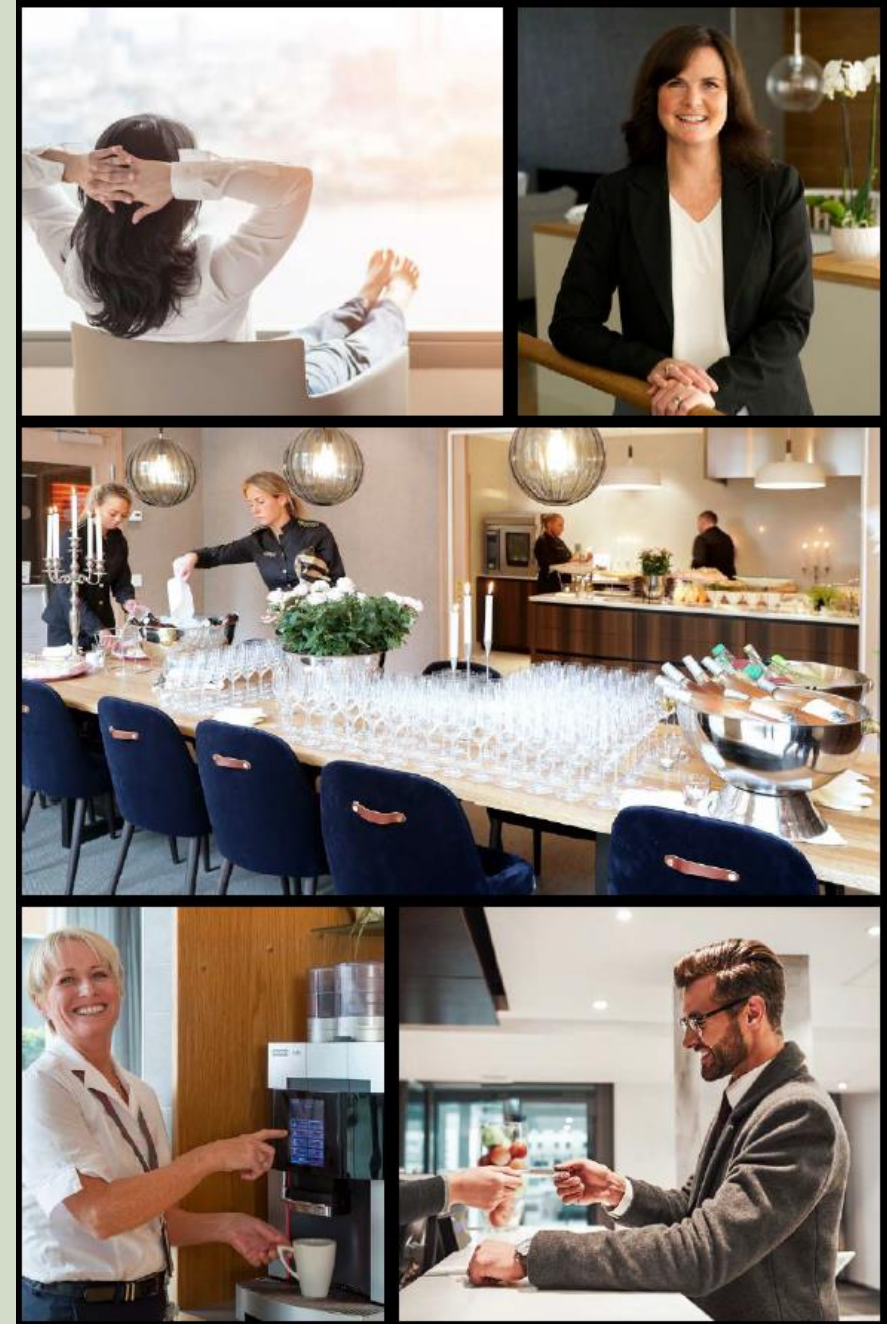
- 100 eldreboliger
- 100 pleieboliger
- 40 familieboliger
- 40 ungdomsboliger
- 24 boliger for funksjonsnedsatte

Foto: Århus kommune

Selvaag pluss

- Fellesarealer med ekstra fasiliteter
 - Selskapslokale
 - Gjesterom
 - Trimrom
 - Felleskjøkken
- Vertskap, service, handyman
- På tvers av generasjoner

Hunziker Areal

Zurich

Bygget av 50 boligsamvirkelag

Resultat av en idékonkurranse

Klyngeleiligheter

Fellesarealer på nabolagsnivå

6 Alternative boformer i samfunnsplanlegging

Alternative boformer i planarbeid

Kommuneplanen

Temaplaner

Reguleringsplaner

Prosjekt

Kommuneplan for Asker 2020–2032 Samfunnsdelen

Vedtatt av Asker kommunestyre
9. juni 2020

FNs BÆREKRAFTSMÅL

**Bærekraftige
byer og samfunn**

Hovedmål:

Askersamfunnet har tettsteder og lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige, som er utviklet i god balanse mellom vekst og vern.

Delmål: Dette skal vi oppnå

Askersamfunnet har bærekraftige og samordnede bolig-, areal- og transportløsninger som tilrettelegger for smart samfunnsutvikling.

Alle innbyggere har tilgang til tilfredsstillende og trygge boliger til en overkommelig pris.

Strategier: Slik skal vi gjøre det

Asker kommune skal arbeide aktivt med stedsutvikling, og tilrettelegge for trygge, inkluderende, attraktive og aktivitetsfremmende tettsteder.

Asker kommune skal planlegge for et aldersvennlig samfunn som er tilgjengelig og inkluderende for en aldrende befolkning.

Asker kommune skal ta en aktiv og strategisk rolle som eiendomsaktør for å ivareta en helhetlig samfunnsutvikling og boligpolitiske hensyn.

Asker kommune skal tilrettelegge for en variert boligsammensetning som bidrar til gode og attraktive bomiljøer og ivaretar boligsosiale hensyn.

Asker kommune skal tilrettelegge for boliger av god kvalitet skjermet mot trafikkstøy, med vekt på tilgjengelighet, universell utforming og fremtidsrette miljø- og energiløsninger.

Hovedmål:

Askersamfunnet sikrer god helse og fremmer livskvalitet for alle, uansett alder.

Delmål: Dette skal vi oppnå

Askersamfunnet arbeider helsefremmende og forebyggende for å oppnå god folkehelse, motvirke utenforskap og redusere risikoen for sykdom og tidlig død.

Strategier: Slik skal vi gjøre det

Asker kommune skal dreie ressursinnsatsen mot helsefremmende og forebyggende arbeid og aktivitet.

Asker kommune skal legge til rette for at innbyggerne kan leve aktive liv og bo trygt i eget hjem så lenge som mulig, blant annet ved å legge til rette for nye boformer for eldre.

Kommuneplanens arealdel

12.3 Sosiale boformer (pbl. § 11- 9, nr. 5)

For bofellesskap med åtte eller flere boenheter tillates boliger på minimum 23 m² under forutsetning av at det avsettes et innendørs fellesareal med en gulvflate som utgjør minimum 10 % av summen av arealet til samtlige boenheter, men likevel ikke mindre enn 5 m² fellesareal per boenhet.

Fellesarealer i sosiale boformer skal være av høy kvalitet og inneholde:

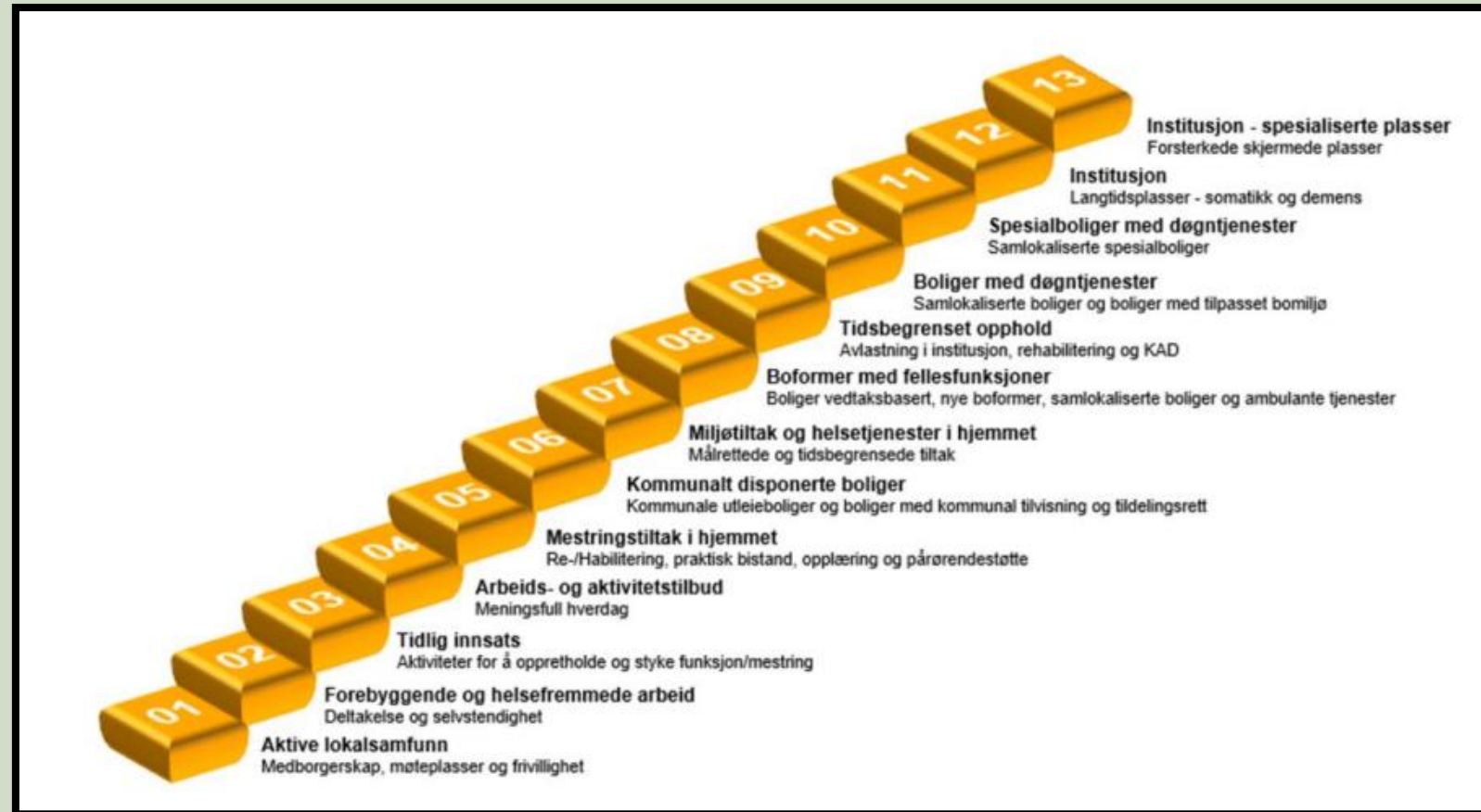
- a. kvaliteter som tilfredsstiller behovene til et fellesskap av naboer
- b. minimum et stort, felles oppholdsrom med kjøkkenfasiliteter
- c. minimum 1 felles gjesterom per 10 boenheter
- d. arealer tilpasset barn som fungerer som innendørs lekeareal
- e. arealer der det er mulig å skjerme seg fra støy

Fellesareal i form av allrom skal ligge på bakkeplan og ha direkte adgang til felles uteoppholdsareal.

Alle boenheter skal ha enkel tilgang til fellesarealene.

Innsatstrapp og boligtrapp

Innsatsområder

temaplan Leve hele livet – i et aldersvennlig Asker

Strategier

- Øke variasjonen i boligtilbudet, inkl. nye boformer
- Aktiv stedsutvikling, inkl. samlokalisere tilbud/boliger/tjenester

2. Attraktive bo- og nærmiljøer

Strategier

- Aldersvennlige transport
- Styrke fremkommelighet i lokalmiljøet

3. Transport og mobilitet

Strategier

- **Bærekraftige tjenester**
- Innovative løsninger
- Velferdsteknologi
- Brukermedvirkning

4. Fremtidsrettet tjenesteutvikling

overordnet
bærekraft
sosial, økonomisk
og miljømessig

tverrgående tema

- folkehelse
- medborgerskap
- inkludering
- universell utforming

temaplan
Leve hele livet – i et
aldersvennlig Asker

1. Aktivitet og fellesskap

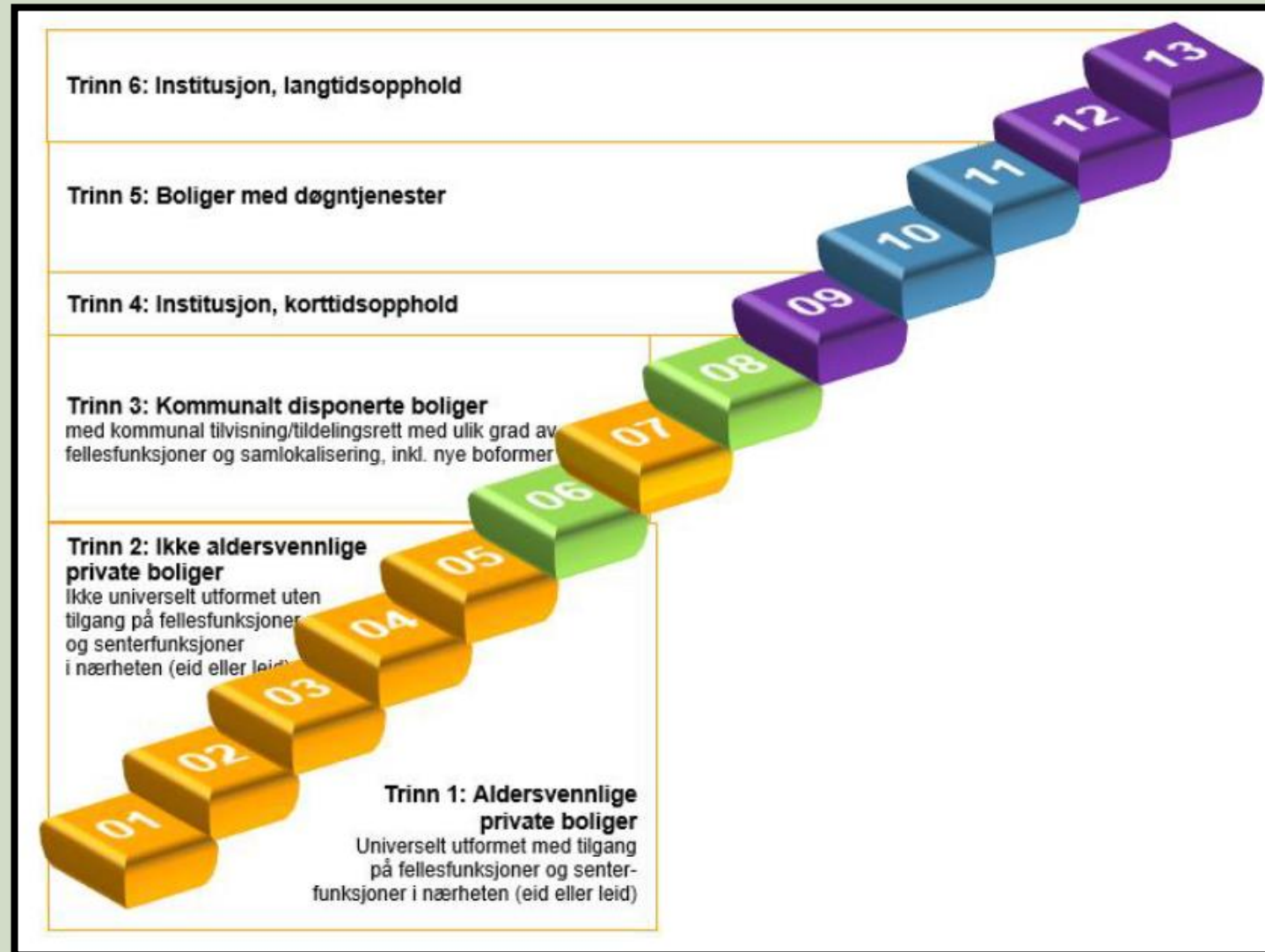
5. Helsehjelp og sammenheng i tjenestene

Strategier

- Forbedre sammenheng i tjenestene
- Dreie mot forebyggende innsats
- Avlastning og støtte til pårørende
- Mat og måltider
- Rekruttere, utvikle og beholde kompetanse

Innsatstrapp og boligtrapp

Oppsummert

Fra materielle goder til sosiale goder

Som svar på individ- og
samfunnsutfordringer

Bokvalitet → livskvalitet

En måte å treffe ulike målgrupper bedre

Verktøy i samfunnsplanlegging

